

309.2
DIA
2007

JARED DIAMOND

SỰ ĐỔ

CÁC XÃ HỘI ĐÃ THẤT BẠI
HAY THÀNH CÔNG NHƯ THẾ NÀO?

Người dịch: Hà Trần

(Tái bản lần thứ nhất, có sửa chữa)

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

V-D4/ 802

NHÀ XUẤT BẢN TRI THỨC

MỤC LỤC

Danh mục bản đồ	14
Mở đầu: Câu chuyện về hai trang trại	15
<i>Hai trang trại - Sự sụp đổ, quá khứ và hiện tại - Eden đã biến mất? - Khung năm điểm - Kinh doanh và môi trường - Phương pháp so sánh - Bố cục của cuốn sách</i>	
PHẦN MỘT: MONTANA HIỆN ĐẠI	39
Chương 1: Dưới trời Montana bao la	41
<i>Chuyện của Stan Falkow - Montana và tôi - Lý do bắt đầu với Montana? - Lịch sử kinh tế Montana - Khai mỏ - Rừng - Đất đai - Nước - Các loài sinh vật bản địa và nhập cư - Những nhìn nhận khác nhau - Quan điểm về các quy định pháp luật - Chuyện của Rick Laible - Chuyện của Chip Pigman - Chuyện của Tim Huls - Chuyện của John Cook - Montana, mô hình của thế giới</i>	
PHẦN HAI: NHỮNG XÃ HỘI CỔ XƯA	91
Chương 2: Sự suy thoái của xã hội Phục Sinh	93
<i>Mỏ đá bí ẩn - Địa lý và lịch sử của đảo Phục Sinh - Con người và lương thực - Tù trưởng, bộ tộc và thường dân - Những bệ đá và tượng đá - Tạc đẽo, vận chuyển và dựng tượng - Những khu rừng đã biến mất - Hậu quả đối với xã hội - Người châu Âu và những lý giải - Tại sao xã hội Phục Sinh dễ bị tổn hại? - Phục Sinh như một phép ẩn dụ</i>	
Chương 3: Số phận những cư dân cuối cùng trên đảo Pitcairn và Henderson	137
<i>Pitcairn trước sự kiện Bounty - Ba đảo khác nhau - Giao thương - Kết cục của cuốn phim</i>	
Chương 4: Những người cổ xưa: Người Anasazi và những người hàng xóm	153
<i>Những nông dân trên hoang mạc - Vòng tuổi thân cây - Chiến lược nông nghiệp - Những vấn đề và bẫy chuột rừng của Chaco - Sự thống nhất trong vùng - Suy thoái và kết cục của Chaco - Thông điệp từ Chaco</i>	
Chương 5: Sự sụp đổ của nền văn minh Maya	175

*Bí ẩn của những thành phố mất tích - Môi trường Maya -
Nền nông nghiệp Maya - Lịch sử của Maya - Copán -
Những phức tạp của sự sụp đổ - Chiến tranh và hạn hán -
Sụp đổ ở vùng đất thấp phía nam - Thông điệp của Maya*

Chương 6: Khúc dạo đầu và bản fuga của người Viking

197

*Những thử nghiệm trên Đại Tây Dương - Sự bùng nổ của
người Viking - Tự xúc tác - Nền nông nghiệp của Viking -
Sắt - Các tù trưởng Viking - Tôn giáo của Viking - Các quần
đảo Orkney, Shetland, Faeroe - Môi trường Iceland - Lịch
sử Iceland - Khung cảnh Iceland - Vinland*

Chương 7: Sự phồn thịnh của người Norse ở Greenland

233

*Tiền đồn của châu Âu - Khí hậu Greenland ngày nay - Khí
hậu thời xưa - Động thực vật bản địa - Sự định cư của người
Norse - Trồng trọt - Săn bắn và đánh cá - Một nền kinh tế
thống nhất - Xã hội - Trao đổi hàng hóa với châu Âu - Tự
nhận thức về bản thân*

Chương 8: Kết cục bi thảm của người Norse ở Greenland

271

*Dẫn nhập - Phá rừng - Tổn hại đất đai - Dân tộc tiền nhân
của người Inuit - Sự tồn tại của người Inuit - Quan hệ giữa
người Inuit và người Norse - Kết cục bi thảm - Những
nguyên nhân cơ bản dẫn tới kết cục này*

Chương 9: Những con đường dẫn tới thành công

303

*Phương pháp từ dưới lên trên và từ trên xuống dưới - Cao
nguyên New Guinea - Tikopia - Những khó khăn của
Tokugawa - Giải pháp của Tokugawa - Lý do thành công
của Nhật Bản - Những xã hội thành công khác*

PHẦN BA: NHỮNG XÃ HỘI HIỆN ĐẠI

337

**Chương 10: Thuyết Malthus ở châu Phi: Họa diệt chủng
ở Rwanda**

339

*Tình thế khó xử - Những sự kiện ở Rwanda - Hơn cả hận thù
sắc tộc - Tích tụ ở Kanama - Bùng nổ ở Kanama - Tại sao
xảy ra diệt chủng*

**Chương 11: Một hòn đảo, hai dân tộc, hai lịch sử: Cộng hòa
Dominica và Haiti**

359

*Những khác biệt của hai nước - Hai lịch sử - Nguyên nhân
gây ra sự khác biệt - Những tác động môi trường của*

*Dominica - Balaguer - Môi trường Dominica ngày nay -
Tương lai của hai nước*

Chương 12: Trung Quốc, người khổng lồ lặn lội 389

*Tầm quan trọng của Trung Quốc - Giới thiệu về Trung Quốc
- Không khí, nước, đất - Môi trường sống, các loài sinh vật,
những dự án khổng lồ - Hậu quả - Những mối liên hệ -
Tương lai*

Chương 13: “Khai thác” Australia 411

*Tầm quan trọng của Australia - Đất - Nước - Khoảng cách
- Lịch sử hình thành Australia - Những giá trị nhập khẩu -
Thương mại và nhập cư - Suy thoái đất - Những vấn đề môi
trường khác - Những tín hiệu của hy vọng và thay đổi*

PHẦN BỐN: NHỮNG BÀI HỌC THỰC TẾ 451

Chương 14: Tại sao một số xã hội lại có những quyết định tai hại? 453

*Con đường dẫn tới thành công - Không lường trước được
vấn đề - Không nhận thức được vấn đề - Hành vi lý trí nguy
hại - Những giá trị tai hại - Những thất bại phi lý khác -
Những giải pháp thất bại - Tín hiệu của hy vọng*

Chương 15: Các các ngành kinh doanh lớn và môi trường:

Điều kiện khác nhau, hậu quả khác nhau 477

*Khai thác tài nguyên - Hai mỏ dầu - Các động cơ của công
ty dầu lửa - Hoạt động khai thác đá chứa quặng - Các động
cơ của công ty khai thác mỏ - Sự khác biệt giữa các công ty
khai thác mỏ - Ngành khai thác gỗ - Hội đồng Quản trị
Rừng thế giới - Ngành hải sản - Kinh doanh và công chúng*

**Chương 16: Thế giới như một vùng đất lặn lội: Tất cả những
điều đó có ý nghĩa gì với chúng ta ngày nay?** 523

*Giới thiệu - Những vấn đề nghiêm trọng nhất - Nếu chúng
ta không xử lý vấn đề... - Cuộc sống ở Los Angeles -
Những lý lẽ phản đối - Quá khứ và hiện tại - Những lý do
để hy vọng*

Lời cảm ơn 565

Đọc thêm 569

DANH MỤC BẢN ĐỒ

1. Thế giới: những xã hội tiền sử, sơ sử và hiện đại.....	20-21
2. Montana ngày nay.....	45
3. Thái Bình Dương, quần đảo Pitcairn, và đảo Phục Sinh.....	98-99
4. Quần đảo Pitcairn.....	139
5. Những di chỉ của người Anasazi.....	158
6. Những di chỉ của người Maya.....	179
7. Sự bành trướng của người Viking.....	202-203
8. Hispaniola ngày nay.....	361
9. Trung Quốc ngày nay.....	391
10. Australia ngày nay.....	417
11. Các điểm nóng chính trị của thế giới hiện đại	
Các điểm nóng môi trường của thế giới hiện đại.....	534